

ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන පරිපාලනය දේශපාලනීකරණය වීමේ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ විමසීමක්

ශක්ලා සමරකෝන්

සමාජීය විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ලංකා සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය, කැ.පෙ.02, බෙලිහුල්මය.

සාරාංශය

දේශපාලන නායකත්වය විසින් පුරවැසියාගේ අභිවෘද්ධිය සඳහා ගනු ලබන තීරණ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන්නේ රාජ්‍ය පරිපාලනය විසිනි. පරිපාලන ක්ෂේත්‍රය බුද්ධිමත්ගෙන් සහ විෂය ප්‍රවීණයන්ගෙන් සැදුම් ලත් හෙයින්, ඔවුන් විසින් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ දී අවශ්‍ය නිසි උපදෙස් සපයාදෙනු ලැබේ. මෙම කර්තව්‍යන් නිසි පරිදි ඉටු කිරීමට අපක්ෂපාති රාජ්‍ය සේවයක් අවශ්‍ය අතර ඒ සඳහා රාජ්‍ය සේවය දේශපාලන බලපෑමෙන් විසුක්ක විය යුතු යැයි යන උපකල්පනයෙන් මෙම ලිපිය ගොඩනැගේ. විමර්ශනයට හසුවන ගැටළුව නම් “ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති සහ පරිපාලන ව්‍යුහය දේශපාලනීකරණයට ලක්වීම හේතුවෙන් සංවර්ධන ඉලක්ක කොතරම් දුරට සාර්ථක ව මුද්‍රාත්පත් කරගන්නේ ද” යන්න ය. මෙම විෂය මූලික ගැටළුව සඳහා තොරතුරු ද්විතීක දත්ත ක්‍රමයෙන් ලබාගනී. අධ්‍යයනයේ අරමුණු වන්නේ අපක්ෂපාති, ක්‍රියාශීලී සහ කාර්යක්ෂම රාජ්‍ය සේවයක් ස්ථාපිත කරගැනීම පිළිබඳ විශ්ලේෂණය, සංවර්ධන අභිලාෂ කෙරේ ළඟාවන ආකාරය සහ රාජ්‍යයේ ශක්‍යතාවට අනුව සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති ගොඩ නගන්නේ කෙසේ ද යනාදිය හඳුනාගැනීම වේ. හැඳින්වීම තුළ දී, පරිපාලනය සහ එහි විකාශනය සහ නව පරිපාලන ප්‍රවේශයක් වන සංවර්ධන පරිපාලනය සම්බන්ධ සකවිඡාවක් අන්තර්ගත වේ. ශ්‍රී ලංකා භූමිය තුළ, ව්‍යවස්ථානුකූලව සහ ව්‍යවස්ථාවෙන් පරිබාහිර ව සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති සහ පරිපාලනය දේශපාලනීකරණයට ලක්වන ආකාරය ලිපියේ මධ්‍ය කොටසින් විශ්ලේෂණය වන අතර යෝජනා සහ සංවර්ධන පරිපාලන ප්‍රතිපත්ති විවාරශීලී ව විමසීම අඩංගු ලෙස ලිපිය පෙළ ගැසේ.

කේන්ද්‍රීය වචන: සංවර්ධන පරිපාලනය, විද්‍යාත්මක වෙනස, සංවර්ධන උපක්‍රම, ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධන ඉලක්ක

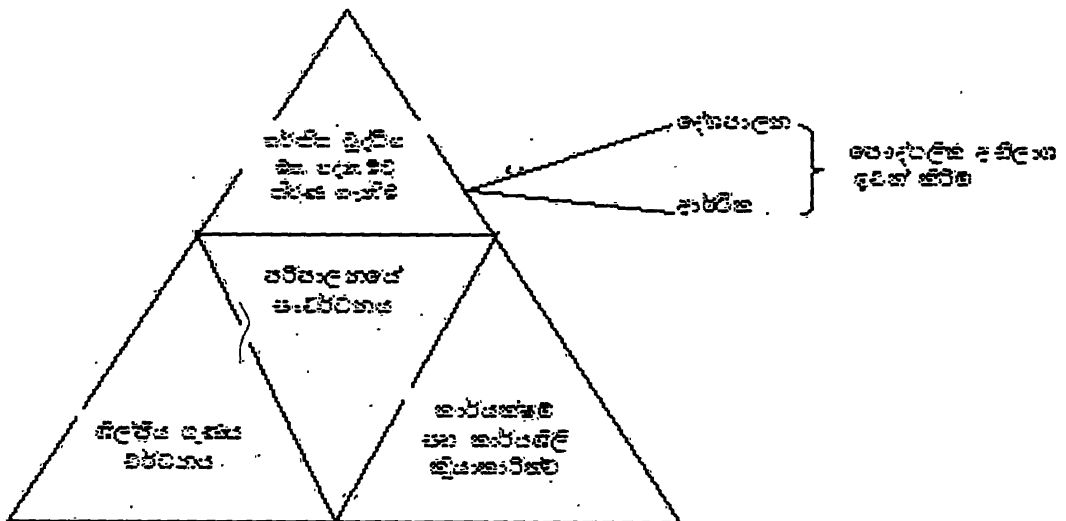
හැඳින්වීම

නූතන රාජ්‍ය තන්ත්‍රය, අංශ 04 කී. විධායකය, ව්‍යවස්ථාදායකය, අධිකරණය සහ රාජ්‍ය පරිපාලනය වේ. පරිපාලනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය ආරම්භ වන්නේ 18 ශතවර්ෂයේ අග භාගයේ දී ය. හිටපු ඇමරිකානු ජනාධිපතිවරයෙකු වන වුඩ්‍රොෆ් විල්සන් විසින් රචිත පරිපාලනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය නම් ලිපිය මගින් පරිපාලනය විද්‍යානුකූල පසුබිමක සිට උගත හැකි මූලධර්මතාවක් බවත්, එය නූතනය තුළ වන නව්‍ය දේශපාලන ආංශිකයක් ලෙසත් දක්වයි. පැරණි දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයනය කේන්ද්‍රය වන්නේ ව්‍යවස්ථානුකූල ආණ්ඩු ක්‍රමය, අධිපතිවාදී පාලනය සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යනාදිය මත වේ. නූතන දේශපාලනික විද්‍යා විෂය, මෙකී සම්ප්‍රදායික බැම්මෙන් ඉදිරියට යමින් නව විෂය පථයක් ලෙස රාජ්‍ය පරිපාලනය අධ්‍යයනය ආරම්භ කරයි.

වුඩරෝ විල්සන් පරිපාලනය අධ්‍යයනය මගින් අපේක්ෂා කරනුයේ ආණ්ඩුවක් ස්වකීය පුරුෂාර්ථ සාධනය, අවම පිරිවැයක් සහ අවම කාලයක් යටතේ සාර්ථක ව කරනුයේ කෙසේ ද යන්න සොයා බැලීම වේ. එසේම රාජ්‍ය පරිපාලනය ව්‍යාපාරික කටයුත්තක් වන අතර, රාජ්‍ය මෙන්ම පෞද්ගලික පරිපාලනය ද අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, පරිපාලනය, දේශපාලන තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියෙන් වෙන් වෙමින් ස්වාධීන රාමුවක් වෙත යොමු කළ යුතු බව පවසයි. මෙහි දී අවධාරිත කරුණ නම්, දේශපාලන මැදිහත් වීම හේතුවෙන් අනිවාර්යෙන්ම රාජ්‍ය පරිපාලන තන්ත්‍රය, දේශපාලඥයින්ගේ අනකොඵ බවට පත් වෙමින් එය ඔවුන්ගේ පවුල් ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට ක්‍රියාත්මක වීම යි.

ඉහත කී ලෙස හේදනය වෙමින් ගොඩනැගෙන පරිපාලනය වර්තමානයේ, සංවර්ධන පරිපාලන තේමාව යටතේ නව ප්‍රවේශයකට එළඹේ (රූප සටහන 1). මූලික ව,

- පරිපාලනයේ සංවර්ධනය සහ
- සංවර්ධන පරිපාලනය නම් විවිධාංගීකරණය ද දැකිය හැක (Montgomery and Siffin, 1966)

රූප සටහන 1: පරිපාලන සංවර්ධනයේ අංග ලක්ෂණ

පරිපාලනයේ සංවර්ධනය නම් අභ්‍යන්තරික ව පරිපාලන විෂය පථය පුළුල් කිරීමත්, ශීඝ්‍රයෙන් දියුණු වන තාක්ෂණික විද්‍යාත්මක උපාය මාර්ග ඇදාගනිමින් භෞතික මෙන් ම මානව පරිපාලන සම්පත් දියුණු කිරීම වේ. නිදසුනක් ලෙස තීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී කාර්යක්ෂමතාව සහ කාර්යශූරත්වය ග්‍රහණය කර ගනිමින් අරමුණු සාර්ථක ව ඉටු කර ගැනීමට නිසි ආකාර පුහුණු පාඨමාලා අනුගමනය කිරීම පෙන්වා දිය හැකි ය. උදාහරණ: ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලනය නම් ආයතනය. හර්බට් සයිමන්ගේ (Herbert Simon) අදහසට අනුව තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ දී හුරුබුහුටි භාවය,

කීරණය වන්නේ විකල්ප තෝරාගැනීමට ඇති හැකියාව මත වේ. එසේ ම විකල්ප වරණය කිරීමේ දී විකල්ප ගෙන එනු ලබන ප්‍රතිඵල පිළිබඳ ව ද අවධානය යොමු කළ යුතු අතර මෙකී විකල්පීය තෝරා ගැනීම මගින් අවසාන ප්‍රතිඵලය මනා ව නිරූපණය විය යුතු ය. විකල්ප තෝරා ගැනීම සඳහා පෙළ ගැස් වීමේ දී අවශ්‍යතාවන්ගේ ප්‍රමුඛතාව ද සැලකිය යුතු වේ. එසේම විකල්ප තෝරා ගන්නා විට පුද්ගලයාට පූර්ණ තාර්කික භාවයට එළඹිය නොහැකි නමුත්, යම් දුරකට තාර්කික වීමත්, මෙහිදී උපායමාර්ගික කීරණයෙන්, ප්‍රභවය ලබන ප්‍රතිඵල පිළිබඳ ව ද අවධානය යොමු කළ යුතු බවට සයිමන්ගේ අදහස වේ. එසේ ම සයිමන් ඉස්මතුකරන තවත් කරුණක් නම්, පරිපාලන න්‍යාය රාමුවේ දී කීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියට මෙන්ම කීරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ද එක ලෙස වැදගත් බව ය. මෙවැනි න්‍යාය භාවිතය මගින් පරිපාලනයේ සංවර්ධනය ඇති කළ හැකි අතර පරිපාලකයා ස්වකීය බුද්ධිමය වපසරිය මගින් ලත් අධ්‍යාපන දැනුම භාවිතයෙන් ප්‍රතිලාභ වියදම් (cost – benefit analysis) විශ්ලේෂණයන් දියුණු කරගනිමින් පූර්ණ සාඵලාතාවට ම පත්වන අයුරු දැකිය හැක.

නමුත් සංවර්ධන පරිපාලන සිද්ධාන්තය යනු, හුදු සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල ක්‍රියාත්මක වන්නකි. Fred.W. Riggs සංවර්ධන පරිපාලනය නිර්වචනය කරනුයේ පහතාකාරයට ය.

“සංවර්ධන අරමුණු කරා ළඟා වීමට, විශේෂයෙන් ම ආණ්ඩු තන්ත්‍රය විසින් භාවිත වන, සංවර්ධන වැඩසටහන්, මහා පරිමාණ ක්‍රමවේද යනාදිය ඇතුළත් පරිපාලනය, සංවර්ධන පරිපාලනය වන බව යි”(Riggs, 1970: 73). සංවර්ධන පරිපාලනයේ ප්‍රාරම්භක ලක්ෂ්‍යය සොයා ගත හැක්කේ 1960 දශකයේ දී පමණ ය. විශේෂයෙන් ම පශ්චාත් දෙවන ලෝක යුධ අවධියේ දී නිරන්තරයෙන් ම සැලකිල්ලට ලක්වන්නේ සංවර්ධනය නමැති මාතෘකාව වේ. යුද්ධයේ නටබුන් තුළ ශේෂ ව පවතින රාජ්‍ය නැවත ගොඩනැංවීම සඳහා මාර්ෂල් සැලැස්ම සහ බෙවරේජ් වාර්තාව මගින් යෝධ පියවරයන් එසවූ අතර ඒවා බොහෝ දුරට ඒකරාශී වූයේ යුරෝපයේ සහ ඇමරිකානු භූමිභාග තුළ ය. නව නිදහස් රාජ්‍යයන් තුළ සංවර්ධනය යනු ප්‍රතිපත්ති දුර්වල මට්ටමක පවතිනුයේ ඒවායේ දේශපාලනික, සමාජ සහ ආර්ථික ශක්‍යතාව දුර්වල මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙනි. විශේෂයෙන් ම ලතින් ඇමරිකානු, අප්‍රිකානු සහ ආසියානු රාජ්‍යයන් සංවර්ධන ක්ෂේම භූමියට අවතීරණ වීම ආරම්භ කර ඇත්තේ මන්දගාමී ස්වරූපයෙනි.

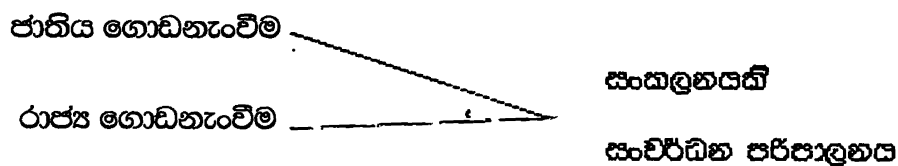
මෙවැනි වපසරියක් තුළ ඇමරිකානු ශාස්ත්‍රවන්තයින්ගේ සංගමය මගින් සංවර්ධන පරිපාලනය නම් නව සංකල්පයක් රාජ්‍ය පරිපාලන අවකාශයට හඳුන්වා දෙන ලදී. මේ අනුව ප්‍රථම සංවර්ධන පරිපාලනය කෘතිය නිර්මාණය කරනුයේ “සංවර්ධන පරිපාලන සංකල්පය සහ ගැටළු” ලෙස අයිටර්න් ස්ටර්ඩ් ලොඩ් විසිනි. හෙතෙම සංවර්ධන පරිපාලනය යනු සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල සංවර්ධනයට අවශ්‍ය කරන ක්‍රියාවලියක් වන බවත් එහි අන්තර්ගතය තුළ සැබවින් ම එහි නාමය නිරූපණය වන්නේ ද යන ගැටළුවක් ඇති බවත් පෙන්වා දේ.

Esman සහ Montgomery (1969) යන දෙදෙනාගේ අදහස වනුයේ “සංවර්ධන පරිපාලනයේ සාරය වනුයේ කාර්යක්ෂම වැඩ සටහන් මගින් නිපුණතා එකට සංයෝග කොට ආර්ථික සහ සමාජ ප්‍රවර්ධනයට දායක කරගන්නේ කෙසේ ද යන ගැටළුව සඳහා පිළිතුරු සොයා ගැනීම බව යි. Esman (1969) තවදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ “සංවර්ධන පරිපාලනය යනු ආර්ථික සහ සමාජ සමෘද්ධිමත් භාවයත්, ජාතිය ගොඩනැගීමත් නාභිකොට ගත් ප්‍රතිපත්ති සමුදාය ඉදිරිපත් කිරීමට ඇති මාර්ගය බව ය” Montgomery (1969) ගේ දැක්ම වනුයේ “සංවර්ධන පරිපාලනය මගින් ආර්ථික, කෘෂිකාර්මික, කාර්මික හෝ වේවා, යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයට ගෙන ඒමත් රාජ්‍යයේ සුභසාධන වැඩ පිළිවෙළ යටතේ අධ්‍යාපන, සමාජ අංශයන් දියුණු කිරීමත් ය” යනුවෙනි.

සංවර්ධන පරිපාලනය යනු සංවිධානාත්මක පිළිවෙළක් බවත් ඒ මගින්;

- සමාජ අභිමතාර්ථ/ ඉලක්ක
- ජාතිය ගොඩනැංවීම යන අංශයන්හි හිණිපෙත්තට ළඟා වීම සිදු වන බවත් Inayatullah ගේ පිළිගැනීම වේ.

Edward widner ගේ දෘෂ්ටිය නම්, නූතනත්වය, සමාජය සහ ආර්ථික යනාදිය එක්තැන්ව ඉදිරියට ගෙන ඒමත්, ජාතිය ගොඩනැංවීම සඳහා දිශානුගත ව මඟ පෙන්වීම සඳහාත් වන මාර්ගය සංවර්ධන පරිපාලනය බව ය. මේ අනුව සංවර්ධන පරිපාලනය

සමස්තයක් ලෙස සැලකූ කල ශ්‍රී ලංකාව යනු දරිද්‍රතාව පොදු සතුරා කර ගනිමින්, නූගත් බව, අවම සමාජානුයෝජන ලක්ෂණ පෙන්වුම් කරමින්, සංවර්ධනය වෙත ආයාසයෙන් පිය ගසවන රටකි. පාරම්පරික නින්දගම් ක්‍රමය සැදී ඇති අසමාන ආදායම් බෙදී යන රටාවකින් යුත් මෙරට බහු විධතාව මගින් වාර්ගිකත්වය පමණක් ඉස්මතුව, වාර්ගික ගැටුම් නිර්මාණය වූ “සලාදයක්” (salad bowl concept) බඳු රාජ්‍යයකි. ස්ථාපිත ව ඇති නිලධාරිවාදය, දේශපාලනීකරණය වූ පරිපාලනය මත, කුඩා රටකට උචිත වන්නේ දැයි සැක ඇතිවන විශාල පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් ඇති මෙහි, කොපමණ දුරට සංවර්ධන පරිපාලන සංකල්පය සාර්ථක වීද යන්න පිරික්සා බැලිය යුතු ය.

සංවර්ධන පරිපාලනය ප්‍රායෝගික තලයට පිවිසෙන්නේ:

- § ප්‍රජා සංවර්ධන සේවා
- § වැඩ සටහන් කළමනාකරණය
- § ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය

- ‡ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය
- ‡ නාගරික සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සහ
- ‡ පුද්ගල සංවර්ධනය සහ පරිපාලනය (Sapru, 1985).

යනාදි අංශයන්ගේ මනා ගැලපුමෙනි. නීතිය සහ සාමය සුරක්ෂිත කරමින්; බදු එකතු කරමින් පටු රාමුවකට කොටුව පැවැති පරිපාලනය, සංවර්ධන ඉලක්ක ලඟා කර ගැනීමේ මාර්ගයක් බවට පත් වන්නේ සංවර්ධන පරිපාලනය හරහා ය. ආණ්ඩුව සමඟ මෙන් ම රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන සිවිල් සමාජ ආයතන සමඟ සහයෝගී ව ක්‍රියාත්මක වීමක් සංවර්ධන පරිපාලනයේ දී දැක ගත හැක. ආණ්ඩුව විසින් ගැටළු නිරාකරණයට අවශ්‍ය මෙවලම්, මානව සහ භෞතික සම්පත් සපයන්නේ සංවර්ධන පරිපාලනය සමඟ ඒකාබද්ධ වෙමිනි. ප්‍රාදේශීය තලයේ සිට, නාගරික, ග්‍රාමීය මෙන්ම ජාතික යන සියලු ම අංශයන් කෙරෙහි අවධානය යොමුකරමින්, ගැටළු මනා ව හඳුනා ගැනීමින්, පොදු ජනයාගේ අවශ්‍යතාවට අනුව ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ඉදිරිපත් කිරීම හේතුවෙන් මධ්‍යම ආණ්ඩුවට අවශ්‍යාකාර යෝධ සංවර්ධන පදනම් නිසි ලෙස සමාජය වෙත රුගෙන යාමට හැකියාව ලැබෙනුයේ සංවර්ධන පරිපාලනයෙනි. මෙකී සංවර්ධන නියමුවා, වැඩ සටහන් සහ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණයට ද අවධානය යොමු කළ යුතු ය. මක්නිසාද යත් කළමනාකරණය මගින් අපේක්ෂාවන්නේ වියදම් සහ කාලය අවම කරමින් උපරිම ප්‍රතිලාභ ලබා ගත හැකි වීම හේතුවෙනි.

සංවර්ධන පරිපාලනය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී නිසි පුහුණුව මෙන් ම ශිල්පීය ඥානයක් ද අවශ්‍ය වේ. මක්නිසාද යත් එය පොදු ජනයා සමඟ ගොඩනැගෙන්නකි. නොත්කෝටි ට්‍රැවල්ලක්ස්/කේම්බ්‍රිජ් උපාධිධාරීන් නොව තාත්කාලීන සත්‍ය වටහා ගනිමින් සමාජ ගැටළු සඳහා නිසි පිළියම් යෙදිය හැකි මෙන්ම ප්‍රබෝධයකින්/උද්යෝගයකින් පිරිපුන් කාර්ය මණ්ඩලයක් සංවර්ධන පරිපාලනයට අවශ්‍ය තවත් කරුණකි. මෙහි දී අගය කිරීම්, ගවේෂණය කිරීම් සහ පුරවැසියන් මෙන්ම පරිපාලනයන් අතර මනා සබඳතාවක් පැවතීම තවදුරටත් පරිපාලකයකුගේ අංග ලක්ෂණ ලෙසට පෙන්විය හැකි ය.

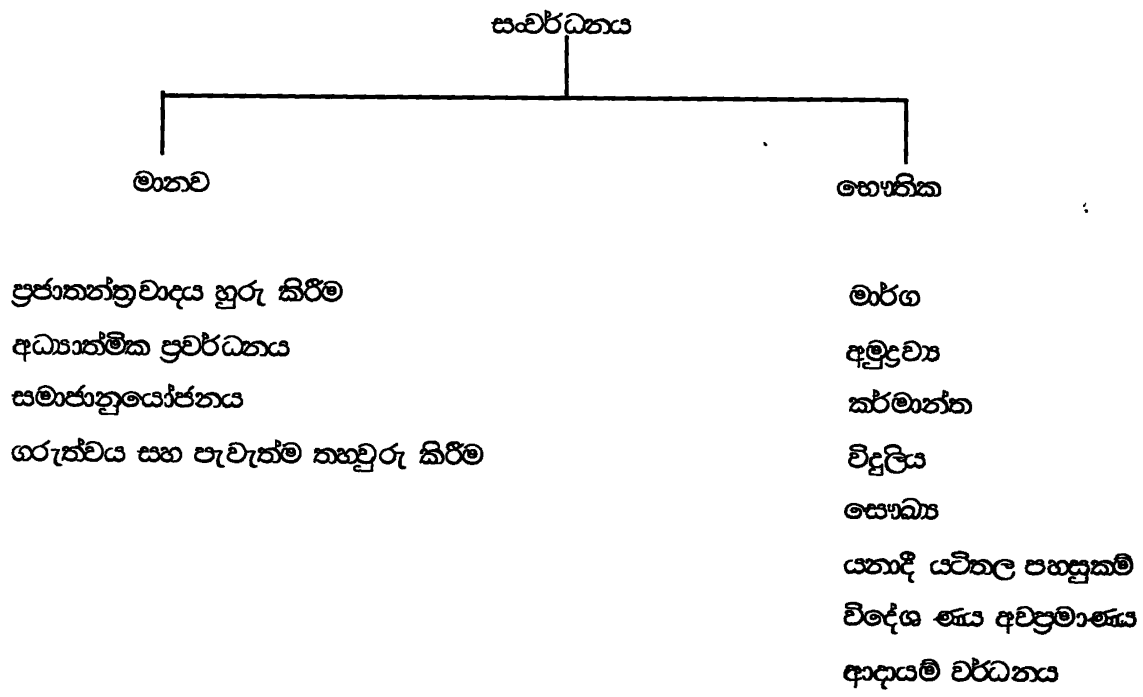
සංවර්ධන පරිපාලනය තුළ දී:

- සංවර්ධන ඉලක්ක සහ ප්‍රතිපත්ති සූත්‍රකරණය
- ව්‍යාපෘති සහ වැඩ සටහන් කළමනාකරණය
- පරිපාලන ව්‍යුහය සහ ක්‍රමවේදයන් හඳුනා ගැනීම.
- ප්‍රතිඵල ඇගයීම
- සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයට ජනතා සහභාගීත්වය
- සමාජ, දේශපාලන සහ යටිතල පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය යනාදිය සිදු කළ යුතු වේ (Panadiker, 1974).

ඉහත කී කාර්යන් කොතරම් දුරට ශ්‍රී ලාංකික ද යන්න දෙවන පසුබිමේ දී විග්‍රහ වේ. 1948 සිට මෙතුවක් නිදහසින් පසු යුගයේ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ විවිධාකාර සංවර්ධන නියමයන් ක්‍රියාත්මක විය.

සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මයේ සිට නූතන රොකට් තාක්ෂණය දක්වා ම සිදු වන මෙකී සංවර්ධන ක්‍රමෝපාය කොතරම් දුරට ප්‍රතිඵල ලබා දී ඇති ද යන්න ගැටළුවකි. වරින්වර බලයට පත් වන පක්ෂයක් තමගේ ජන්ද පොරොන්දු පත්‍රිකාව තුළ විවිධාකාර ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයන් හඳුන්වා දෙයි.

නමුත් මෙම සියලු ප්‍රතිපත්ති හුදෙක් ලෞකික පුද්ගල සැපතට පමණක් සීමාවන බව සනාථ වේ. එදිරිවීර සරත්චන්ද්‍රයන් ද ධර්මිෂ්ඨ සමාජ නැමැති කෘතියෙන් ප්‍රකාශ කරනුයේ, “භෞතික දියුණුව පමණක් සමාජ සංවර්ධනයට රුකුල් නොදෙන බවත් මානව සබඳතා ප්‍රතිඵලදායී ව පවත්වා ගැනීමට අනිවාර්යයෙන් ම අධ්‍යාත්මික දියුණුව ද අවශ්‍ය බවත් ය. මේ අනුව සංවර්ධනය තිරසාර මානව සබඳතා මගින් ළඟාකර ගතයුතු ඉලක්කයක් වන, එම සංවර්ධන ක්‍රියාවන් රටේ සමාජ, ආර්ථික සහ දේශපාලන සංස්කෘතීන් සමග ද ගලපා ගත යුතු ය. නිදසුනක් ලෙස 1977 න් පසුව හඳුන්වාදෙන විවෘත ආර්ථිකය තුළ ශ්‍රී ලංකාව නව ආර්ථික රටාවක් වෙත යෙමු විය. එහි දී ඇය විශාල පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා යොමු විය. ගැටළුව නම් එවැනි ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රාග්ධන ආයෝජනට ඇති හැකියාව යි. මක්නිසා ද යත් ශ්‍රී ලංකාව යනු උෞත මූල්‍යය න් හිමි රටක් වන හෙයිනි. ‘සුමාකර්’ තමාගේ “Small is beautiful” නැමැති කෘතියෙන් පවසන්නේ සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවලට වඩාත් උචිත වනුයේ කුඩා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් බව ය. නමුත් වීරවිල ගුවන් තොටුපල වැනි මහා පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් ආරම්භ වන්නේ ‘දේශපාලන කැරට්’ භාවිතයෙන් හුදු පහන් සංවේගය තම දේශපාලන මාවතට ලබා ගැනීම වේ. කෙසේ වුවද ශ්‍රී ලංකාව තුළ දී සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රභවය ලබන්නේ; කෘෂිකාර්මික ආර්ථික පදනම් ව හෝ කාර්මික ආර්ථිකය මත ය (රූපසටහන 2).

යනාදි සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරාගැනීමට යොදා ගන්නා උපාය මාර්ගය වන්නේ
සංවර්ධන පරිපාලනය

සංවර්ධන පරිපාලනය කාර්කික බුද්ධිය මත පදනම් ව දේශපාලන සහ ආර්ථික අභිලාෂ ඉටු ක
දමූ නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විත වේ.

රූපසටහන 2: සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රභවය ලබන අයුරු

නිදහසින් පසු මුල් දශකය තුළ මෙරට පැවතියේ බ්‍රිතාන්‍යයන් ස්ථාපිත කළ සිවිල් සේවාවකි. එය සිලෝන් සිවිල් සේවය (Ceylon Civil Service) නමින් හැඳින්වේ. මෙම සේවාවේ නිලධාරීහු ඔක්තෝබර් හෝ කේම්බ්‍රිජ් විශ්වවිද්‍යාලයන් හි උපාධිදාරීහු වූහ. බ්‍රිතාන්‍ය සිරිත්, සම්ප්‍රදායන් අනුගමනය කරමින්, ඉංග්‍රීසි භාෂාව වතුර ලෙස කථා කළ මොවුහු ඉහළ මධ්‍යම පාංතිකයෝ වූහ. යටත් විජිත කිරීමට සේවය කළ මොවුන්, දේශීය දේශපාලන නායකත්වය හෝ අධිකාරීත්වය නොසලකා හරින්නට විය. මෙතයින් ස්ථීර සහ අස්ථීර විධායකය අතර නිරන්තර ගැටුම් ඇති විය. මෙම ගැටුම ත්‍රීව්‍ර වන්නේ වාමාංශික මත දරන, දේශීයත්වය අගය කරන, එස්.ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායකගේ ආණ්ඩුව බලයට පැමිණීමත් සමගිනි. හෙතෙම වරක් ප්‍රකාශ කරන්නේ, තම දේශපාලන විධායකය සමග සහයෝගී ව ක්‍රියා කළ නොහැකි සියලු ම රාජ්‍ය නිලධාරීන් ට තම ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්වන ලෙස ය. තම විධානයන්ට අවනත නොවී, ක්‍රියාකරන නිලධාරීන් දේශ ද්‍රෝහින් ලෙස නම් කරන ලදී. එයින් පසු ස්වාධීන රාජ්‍ය සේවය පිරිහෙන්නට පටන් ගන්නා ලදී. ලංකා සිවිල් සේවය, රාජ්‍ය පරිපාලන සේවාව බවට පත්වීම ප්‍රථම පරිහානියේ පියවර විය. මිලියන 17ක ජනයාට සේවය කිරීමට රාජ්‍ය පරිපාලන නිලධාරීන් 1800 පිරිසක් ලංකාව තුළ වේ. නමුත් මිලියන 900 ජනයාට සේවය කිරීමට ඉදියාව තුළ සිටිනුයේ ඒ හා සමාන ප්‍රමාණයකි. එසේම රාජ්‍ය සේවය දේශපාලන බලපෑමෙන් විසුකක වීම හේතුවෙන්, එරට රාජ්‍ය පරිපාලනය උපයෝගීකොට සමාජ, දේශපාලන සහ ආර්ථික එකඟතාව පිහිටුවා ඇත. තුල්‍යාත්මක බලන විට ස්වාධීනත්වයෙන් පසු මෙරට පරිපාලනය දේශපාලන විධායකයේ දැඩි බලපෑමට යටත් වේ. සමාජ, ආර්ථික අභිමතාර්ථ ඉටු කිරීම පසෙක ලා, දේශපාලන අවශ්‍යතා ඉටු කිරීමට පෙළ ගැසේ. විශේෂයෙන් ම පරිපාලන නිලධාරීන් පත්කිරීමේ දී දේශපාලඥයින් මැදිහත් වීම ප්‍රබල විය. ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව අතර ඇතිවන අවබෝධතා ගිවිසුමේ සඳහන්වන්නේ එක්තරා අවධියක ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන ක්ෂේත්‍රය ඉහළ මට්ටමක දියුණුවක් පෙන්නුම් කරන ලදී. නමුත් නිදහසින් පසුව බදු එකතු කිරීම සහ නීතිය සහ සාමය සුරක්ෂිත කිරීමේ කාර්යට සීමා නොවී සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට දයක වේ- නමුත් ගැටළුව වන්නේ මෙකී ඉෂ්ටාර්ථ සපුරා ගැනීමට තෝරා ගන්නා නිලධාරීන් සඳහා ප්‍රමිතියකින් යුත් බඳවාගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් හෝ පුහුණු කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් නොමැති වීමෙන් ස්වකීය වගකීම් ඉටුකිරීමට අසමත් නිලධාරී පැලැන්තියක් අද වන විට පරිපාලන සේවය තුළ දැකිය හැක මේ අනුව සංවර්ධන පරමාර්ථ සාධනය කරගැනීමට තරම් ශක්තිමත් මානව සම්පතක් මෙරට පරිපාලන පද්ධතියේ නොමැතිවීමත් අනවශ්‍ය ලෙස දේශපාලන බලපෑම් වලට යටත්වීමත් මූලික දෝෂයන් වේ. එසේ ම 'සිංහල භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව කිරීම' වැනි දේශපාලන අභිමතාර්ථ සඳහා ආණ්ඩුවේ අවධානය යොමු වන අවධියක, සංවර්ධනය යනු එක්තරා පාංතියකට

සමාජයකට පමණක් උරුම විය. 'නිදහස් අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිය' සහ 'ආණ්ඩුවේ බෙහෙත් ශාලා' ගමක් දනවී පාසා පිහිටුවා තිබුණ ද නූගත් බව, සාම්ප්‍රදායික මිත්‍යා විශ්වාසයන්ට දීම වැනි සමාජ අඩුපාඩු හේතුවෙන් බෙදාහැරෙන සංවර්ධන ප්‍රතිලාභ ද පොදු ජනයාට ප්‍රතිඵලදායී නොවී ය. මේ අනුව මෙරට ජනයා සංවර්ධනය වීමේ ක්‍රියාපටිපාටියට එළඹෙන්නේ පහත අභියෝග සමගිනි.

1. සිංහල ද්‍රවිඩ (මහ ජාතිය සහ සුළු ජාතිය) අතර ගැටුම්
2. ලෝක ආර්ථික අවපාතය සහ එහි සෘණාත්මක බලපෑම/ අපනයන පහත වැටීම

මේ අනුව, ආණ්ඩු පරිභෝජන සහනාධාර හඳුන්වා දෙයි. සහල් සහනාධාරය කදිම නිදසුනකි. 1950 දශකයේ දී, ආණ්ඩුවේ ආයුකාලය මසකට සීමා කිරීමේ හර්තල ආරම්භ වන්නේ මෙකී සහල් සහනාධාරය කපා හැරීමෙනි. 'පාලිත පත්බේරිය' "ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාව පිටු දැකීමේ වැඩසටහන් දේශපාලනීකරණය වීම පිළිබඳ සාකච්ඡාවක්' යන මෑයෙන් ලිපියක් සම්පාදනය කරමින් ප්‍රකාශ කරනුයේ ආහාර සහනාධාර වැනි සුභසාධන වැඩසටහන් සඳහා වූ ඉල්ලුම තීරණය කළ සාධක අතර, කුටුම්භයන්හි අඩු ආදායම, ඉඩම් හිඟය, අඩු ඵලදායිතාව එතෙක් ක්‍රියාත්මක කළ සහනාධාර ක්‍රමයන්ට ජනතාව හුරු වී සිටීම ආදිය ප්‍රධාන වේ. විශේෂයෙන් ම දරිද්‍රතාව සහ අඩු ආදායම් තත්වය සහනාධාර ඉල්ලීම කෙරෙහි සෘජු ව බලපාන ලදී. වරක් ආතර් ලුවීස් දැක්වූ ආකාරයට ශ්‍රමය අතිරික්තයක් වූ අතර එය උරා ගැනීමට තරම් ප්‍රබල කාර්මික අංශයක් මෙරට ගොඩනොනැගිණි. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ, විරැකියාව ඉහළ යාමත් ශ්‍රම ඵලදායිතාවේ සහ ඒක පුද්ගල නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනයේ සුවිශේෂතාවක් නොමැති වීමත් ය. 1994 දී ලෝක බැංකුව පෙන්වා දෙන ආකාරයට, කාර්මික අංශයේ වර්ධනයක් නොවූ, උදාසීන සාම්ප්‍රදායික කෘෂි ආර්ථිකය මෙරට දරිද්‍රතාවේ වර්ධයට හේතුකාර විය. මෙවැනි පසුකලයට විවිධ පක්ෂ යටතේ බලයට පැමිණෙන ආණ්ඩු, ජනතාවට පරිභෝජන සහනාධාර ලබා දුන්නේ විශේෂීකරණයක් නොකරමිනි. කොරියානු යුධ සමයේ, රබර් ආදායම ඉහළ මට්ටමක පැවතීමත්, අපනයන වෙළඳාම යහපත් වීමත්, පරිභෝජන සහනාධාර සමස්ත සමාජයට ලබා දීම ගැටළු සහගත නොවීය. නමුත් ලෝක ආර්ථික අවපාත සමගින්, අපනයනයන් සඳහා මිල උච්චාවචනය වීමත් සමඟ, සමස්ත සමාජය සඳහා වූ පරිභෝජන සහනාධාර ප්‍රතිපත්ති ඉලක්ක ගත් පිරිසක් වෙත පමණක් ලබා දීමට කටයුතු කරයි.

මේ අනුව ගංගා නිම්න සංවර්ධන ව්‍යාපෘති විෂයෙන් එපිටට යමින්, මානවයාගේ කුසගින්න නැසීම සහ යහපත් ජීවන දර්ශකයක් ලබා දීම තේමා වෙමින් සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති නිර්මාණය වේ. නමුත් මෙකී මානවයා, දරිද්‍රතා මට්ටමේ සිටීම සහනාධාර හිමිකමට අනිවාර්ය සුදුසුකම විය. මන්දයත් එම අවධියේ දී සංවර්ධනය ලෙස සලකනුයේ මිනිසුන්ගේ ප්‍රාථමික අවශ්‍යතා ඉටුකිරීම වේ. නිදසුන් ලෙස 1979 සැප්තැම්බර් 01 වැනි දින හඳුන්වා දෙන ආහාර මුද්දර ක්‍රමය පෙන්විය හැක. මෙය සමස්ත ජනගහනයෙන් 54%කට පමණක් සීමා විය. නමුත් අන්තර්ජාතික කම්කරු සංවිධානය

ප්‍රකාශ කරනුයේ ඉතා කෙටි කාලයකින් මෙරට ආහාර මුද්දරවල මූර්ත වටිනාකම 50% කින් බිඳ වැටෙන බවයි. ආහාරය ද දේශපාලන බලය රඳවා ගැනීමේ උපක්‍රමයක් බවට පෙරළේ.

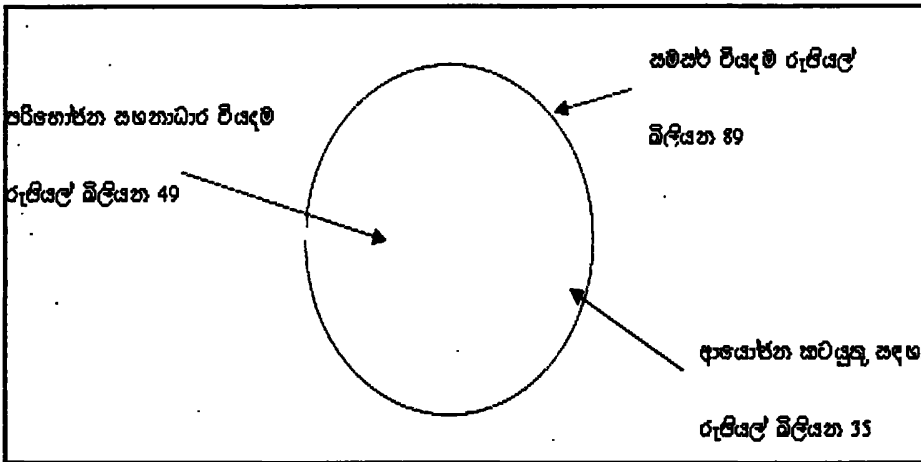
රණසිංහ ප්‍රේමදාස ජනාධිපතිවරයා නිර්බාධ ආර්ථික ක්‍රමය තුළ සංවර්ධනය ක්‍රියාත්මක කිරීම අවස්ථා ද්විත්වයක් යටතේ හඳුන්වා දෙයි. පළමුව, ලෝක බැංකුව සහ අන්තර්ජාතික මූල්‍ය අරමුදලේ අනුදනුම මත, පුද්ගලිකරණය ආරම්භ කරන ලදී. නමුත් එහි ප්‍රතිලාභ ප්‍රේමදාස ජනපතිගේ හිතවතුන්ට පමණක් හිමි වනුයේ, රාජ්‍ය දේපල 'මහජනකරණය' නම් ලේඛලය යටතේ ස්වකීය දේශපාලන හිතවතුන් වෙත, කිසිදු විනිවිද භාවයන් නොමැතිව විකුණා දැමීමෙනි. අනෙක් අවස්ථාව නම් 'ජනසවිය' ලෙස ඉතිරි කිරීම්, ආයෝජන සහ දරිද්‍රතාව පිටු දැකීමේ ප්‍රධාන ලක්‍ෂණය අන්තර්ගත වූ කෙටිකාලීන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය වේ. පවුල් ලක්‍ෂ 14 ක් ආවරණය වූ මුළු වැඩසටහන සඳහා ඇස්තමේන්තුගත මුළු වියදම රුපියල් බිලියන 89 කි. එය පහත පරිදි බෙදෙන ලදී (රූපසටහන 3).

පරිභෝජන සහනාධාර වියදම

රුපියල් බිලියන 49

සමස්ත වියදම රුපියල් බිලියන 89

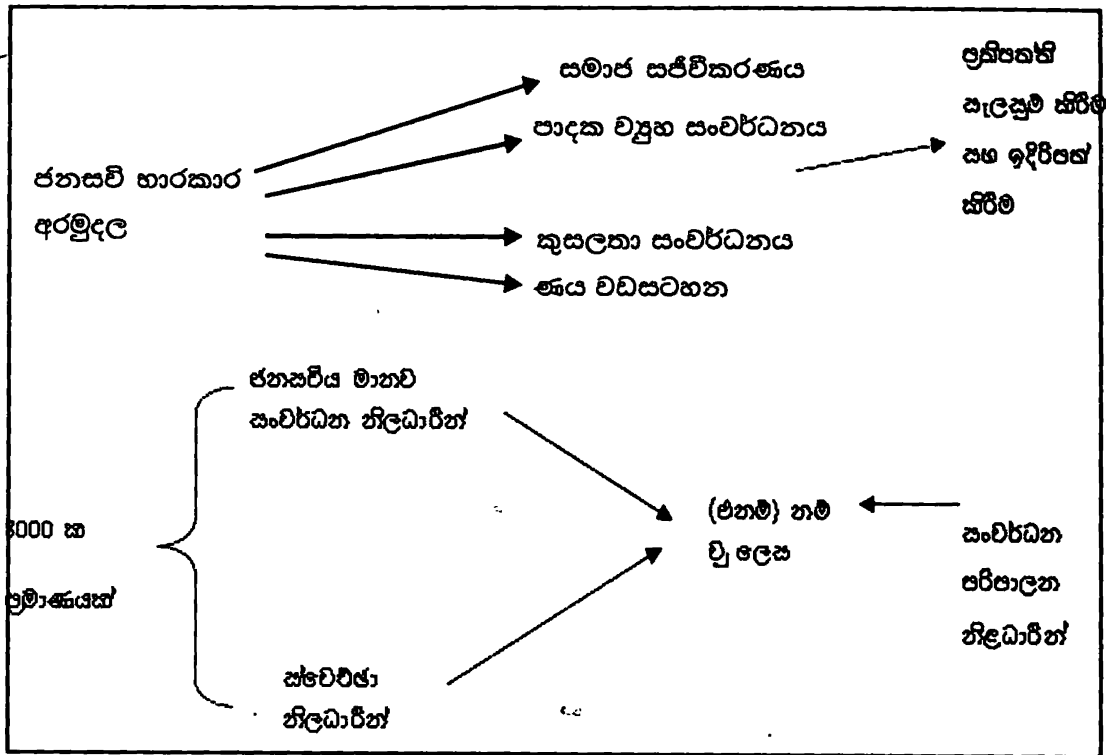
ආයෝජන කටයුතු සඳහා රුපියල් බිලියන 35

රූපසටහන 3: ජන සවිය ඇස්තමේන්තු

ජනසවිලාභී කුටුම්භයකට රුපියල් 2500 ක් හිමි වූ අතර, මෙයින් පරිභෝජනය සඳහා රුපියල් 1042 ක් ද ස්වේච්ඡා ඉතිරි කිරීම් සඳහා රුපියල් 458 ක් ද අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීම් සඳහා රුපියල් 100 ක් ද වශයෙන් ඉහත කී මුදල යොදා ගන්නා ලදී. අනිවාර්ය ඉතිරි කිරීමේ වසර 02 කට පසුව රුපියල් 25000 ක ආයෝජනයක් ලෙස යොදා ගැනීමට සැලසුම් වූව ද එකී සැලසුම ප්‍රායෝගික කරණයට ලක් නොවීය. ජනසවිය

මගින් නව සංකල්පයක් ලාංකික සමාජයට එක් විය. එනම් 'සහභාගිත්ව සංවර්ධන සංකල්පය වේ'. මෙහිදී සංවර්ධනය සඳහා දරිද්‍රතාවෙන් පෙළෙමින් සිටි ජනයා ආකල්ප වෙනසකින් සහභාගීකරවා ගැනීම අරමුණ විය. පසු කලෙක 'ජනසවිය භාරකාර අරමුදල' පිහිට වූ අතර එය වැඩ සටහන්⁴ කින් සමන්විත විය (රූපසටහන 4).

රූප සටහන 4: ජන සවිය ක්‍රියාදාමයේ අරමුණ

ඉහත වික්‍රමය වන ජනසවිය ක්‍රියාදාමය මගින් සිවිල් සමාජය, ආර්ථික ලෙසින් සවිබල ගැන්වීමත් 'දුප්පත්කම' නැමැති පොදු සතුරාට එරෙහිව සටන් කිරීමට ස්ත්‍රී/පුරුෂ සමාජ භාවයකින් තොරව ජනතාව පෙළඹවීමත්, එම ප්‍රතිපත්තීන් මගින් ග්‍රාමීය, නාගරික, ප්‍රාදේශීය, පළාත් ලෙස සංවර්ධනය කරා පිය එසවීමත් යනාදී සංවර්ධන වගකීම් සමුදාය පරිපාලකයන්ට පැවරිණි. ගැටළුව වන්නේ මෙම 'මානව සම්පත් නිලධාරීන්' හෝ වේවා, 'ස්වේච්ඡා නිලධාරීන්' හෝ වේවා, කොතරම් දුරට දේශපාලන බලපෑමෙන් නිදහස් වූයේ ද යන්න ය. පාලන පත්බේරිය ප්‍රකාශ කරන ආකාරයට "වැඩ සටහන මෙහෙය වූ ප්‍රධාන බලවේගය වූ මානව සම්පත් සංවර්ධනයන් දේශපාලන පක්ෂපාතීත්වයෙන් බොහෝ දුරට නිදහස් වීම වැඩසටහනේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමේ දී පහසුවක් වූවත්, මෙම නිලධාරීන්ට ද ජනසවි සමිති තුළ පැවති දේශපාලනික බලපෑම් කොටස් ඉවත් කිරීමට නොහැකි වූ බවයි" (දයාරත්න බණ්ඩා සහ තවත් අය., 2008: 213215). කොට්ඨාසයේ 'කිරිහේන්' ග්‍රාමීය බල ප්‍රදේශය තුළ මෙන්ම, 'ගම්තුන' ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයේ ද ග්‍රාමීය මාර්ග ප්‍රාථමික තත්වයක පැවතීම පෙන්විය හැක. එසේම සංවර්ධන පරිපාලකයන් ශිල්පීය ඥානයෙන් පොහොසත් වූව

ද එම නිලධාරීන්ට ප්‍රායෝගික දැනුම කොතරම් දුරට පවතින්නේ ද යන්න ගැටළුවකි. නිදසුනක් ලෙස, ප්‍රධාන මාර්ග නඩත්තුව සහ නව ඉදිකිරීම් යොදාගන්නා කාල පරිච්ඡේදය පෙන්විය හැක. උදහරණ ලෙස කොළඹමහනුවර ප්‍රධාන මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් සඳහා 'සිකුරාදා' දින සවස් භාගය භාවිත වීම කොතරම් දුරකට ප්‍රායෝගික වේ ද? මක්නිසාද යත් සිකුරාදා සවස් භාගය තළ විශාල වාහන තදබදයක් ඇති වන්නේ සති අන්තයේ ආරම්භය හෙයිනි. එපමණක් නොව දක්ෂිණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය මගින් ගොඩනංවන බොහොමයක් පාලම් භාවිතයට ගැනීමට ප්‍රථම බිඳ වැටී ඇත. එසේම අසාර්ථක වූ විරවිල ගුවන් තොටුපල ඉදිකිරීම වැනි කෙටිකාලීන දේශපාලන වාසි නාභිගත වූ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් කාලය මෙන් ම ධනය ද නිකරුණේ විනාශ වේ.

ඉහත කී ආකාරයේ විවිධාකාර අවගුණ පැවතිය ද යහ ගුණ ලබා දෙන ව්‍යාපෘති ද දැකගත හැකි ය. උදහරණ ලෙස නැණස, ව්‍යාපෘතිය පෙන්වාදිය හැක. විශ්වීකරණය තුළ දී ග්‍රාමීය හුදෙකලාභාවය ඉවත් කරමින්, නවීකරණය වන තොරතුරු තාක්ෂණය ගමට ගෙන යන ප්‍රධාන ක්‍රමවේදයක් ලෙස මෙය භාවිත වේ. මෙයින් මානව සම්පත නව දැනුමෙන් පෝෂණය වන අතර මෙය සාර්ථක වැඩ පිළිවෙළක් ලෙස හඳුනාගත හැක. එසේම අභ්‍යන්තර අවතැන් ව තාවකාලික කදවුරුහි නවාතැන්ගෙන සිටින උතුර සහ නැගෙනහිර තරුණතරුණියන්ට තොරතුරු තාක්ෂණය සඳහා අවස්ථාවක් සලසා දී ඇත. මේ අනුව පෙනී යන්නේ විවිධාකාර කඩාවැටීම් සිදුවූව ද සංවර්ධන පරිපාලනය මගින් යම් දුරකට හෝ පුරවැසි අවශ්‍යතාවන් ඉටුකරමින්, සාර්ථක පාලන තත්ත්වයක් ස්ථාපිත කර ඇති බව ය.

නිගමනය

සංවර්ධන පරිපාලනයේ, මූලද්‍රව්‍ය, මානව සංවර්ධනය වේ. නමුත් ප්‍රශ්නය ඇත්තේ දේශපාලන තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ වේ. අමීත් බදුරි සහ දීපක් නයර් විසින් රචිත 'බුද්ධිමතෙකුට ගෝලීයකරණය පිළිබඳ මග පෙන්වීම' නම් ග්‍රන්ථයෙන් අවධාරණය කරනුයේ "දිළින්නන්ගේ සිත් සතුටු කිරීම සඳහා තරඟයට කටයුතු කිරීමේ දේශපාලන ක්‍රමයක් ඉන්දියාව තුළ නිර්මාණය වී ඇති බව ය". එය ඉන්දියාවේ පමණක් නොව ශ්‍රී ලංකාවේ ද පොදු ප්‍රශ්නයකි. ජනාධිපති රණසිංහ ප්‍රේමදාස වීරයෙකු වන්නේ දිළිඳු ජනතාවට ය. ජනාධිපති මහින්ද රාජපක්ෂ හෝ ඔහුගේ ආණ්ඩුව කොළඹ කුරුඳු වත්තේ ප්‍රසාදයට ලක් වනවාට වඩා ග්‍රාමීය පැලැන්තිය තුළ ගෞරවයට පාත්‍ර වේ. මෙයට හේතු කාරණාව වන්නේ ආණ්ඩු සුළුතර ධනපති පන්තිය කේන්ද්‍රගත ව නොව බහුතර නිර්ධන පන්තිය සැනසීමටත් ඔවුන්ගේ ඡන්ද ලබා ගැනීමත් අරමුණු කොට 'සංවර්ධය' නම් ලේඛලය යටතේ වන ව්‍යාපෘතීන් හඳුන්වා දීම යි. මෙකී ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කරවන්නන් දේශපාලනික අභිමතාර්ථානුකූල ව ක්‍රියාකරනවා විනා තාර්කික බුද්ධිය මෙහෙයවා කටයුතු නො කරති.

කුඩා පරිමාණ පිරිවැය අවම ව්‍යාපෘතීන් වෙනුවට අධික පිරිවැයකින් යුත් මහා පරිමාණ ව්‍යාපෘති ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආරම්භ කිරීම, සිවිල් යුධ පසුබිමකින් කඩිනම් ව්‍යාපෘති විශාල පරිමාණ ව ආරම්භ කිරීම සාර්ථක තීරණයක් නොවේ. 'උතුරු

වසන්තය' සහ 'පිබිඳෙන නැගෙනහිර' වර්ණනාකරන ලෙස ම අවතැන් චූළන්ට සහ යුද්ධයෙන් විපාක විඳින්නන්ට විසඳුමක් ගෙන එන්නේ ද යන්න ගැටළුවකි. දේශපාලනයෙන් විප්ලවයක් වූ විට ස්වාධීන රාජ්‍ය සේවකයන් ඇති කළ හැකි ය. එවිට ප්‍රභූ පංතික සේවා රාමුවක් ද ඇති විය හැක. ප්‍රභූ පංතික පරිපාලකයකු සංවර්ධන පරිපාලකයෙකු බවට පත් නොවන්නේ ඔහුට කාලීන අවශ්‍යතා වටහා ගැනීමට අපහසු වීමත්, පොදු ජනයා සමඟ සාර්ථක ව සම්බන්ධ වීමට නොහැකි වීමෙනි. දේශපාලනය අතපෙවී විගස පරිපාලන රාමුවේ පවතින ස්වාධීනත්වය විනාශ වේ. එවිට නිලධාරීන් දේශපාලන අවශ්‍යතා ඉටුකිරීමට යාමෙන් සාමාන්‍ය ජනයාට අහිතකාරයේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නැංවේ. එසේම සංවර්ධන ප්‍රතිලාභ බෙදී යාමේ විෂමතාව, ඉවිභාහන්ගත්වය සහ වෛරය සිත් තුළ ඇති කරවන අතර අවසානයේ ජන කැරලි ඇති වීම ස්වාභාවික සංසිද්ධියකි. 1970 සහ 1980 දශකයේ දී සිදු වන ලාංකික තරුණ නැගීසිවීම මීට නිදසුන් වේ. දේශපාලනික මැදිහත් වීම් මගින් තොර ව 17 වන ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථා ප්‍රකාර ව 'ස්වාධීන පරිපාලන කොමිෂන් සභාවක් ඇති කිරීමත්, සත්‍ය ලෙස ම සංවර්ධන අවශ්‍යතාව පෙරදැරි ව සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති තීරණය සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින්, ස්ථීරසාර මෙන්ම සංකල්පයේ පරිසමාප්තයෙන් ම අර්ථාන්විත වූ සංවර්ධන පරිපාලන ක්‍රියාවලියක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇති කළ හැකි වේ. එවිට ජාතික සංවර්ධනය අවශ්‍ය උරදීම සංවර්ධන පරිපාලනය මගින් මනා ව සිදුවේ.

පරිශීලිත මූලාශ්‍රයෝ

දයාරත්න බණ්ඩා ඩී.ඒ., ආනන්ද ජයවික්‍රම' ජේ.එම්., අබේරත්න අනෝමා රනතිලක සහ පද්මවරිය පාලිත එම්.බී. (2008) (සංස්) ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමේ වැඩසටහන් දේශපාලනීකරණය වීම පිළිබඳ සාකච්ඡාවක්, ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය නිරීක්ෂකරණය හා සංවර්ධනය, පාත්පයින්ඩර් පදනම.

Esman, J.M. and Montgomery, J. D. (1969) System Approches to Technical cooperation, The role of Development Administration in Public administration Review, v.129(5).

Montgomery, and Siffin, (1966) (eds) Approches to Development Politics, Administration and Change, New York, Mearaw Hill.

Panadiker, V.A. (1974) (Ed) Development administration in India, Delhi, Macmillan.

Riggs, W.F. (1970) Frontiers of Development Administration, Durham NC, Duke University Press.

Sapru R.K. (1985) Development Administration; withj special reference to India, New Delhi, Deep and Dep publications, D-1/24,Rajouri Garden.